

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 12-05-2016

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/3021/12-05-2016

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η ΑΡ. 3/2016

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 19-4-2016, σε συνέχεια των από 1-3-2016, 15-3-2016 συνεδριάσεων, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση του αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, και τα τακτικά μέλη Λεωνίδα Κοτσαλής, Αναστάσιος - Ιωάννης Μεταξάς, Δημήτριος Μπριόλας, Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Πέτρος Τσαντίλας, Αντώνιος Συμβώνης, ως εισηγητής και το αναπληρωματικό μέλος της Αρχής Σπυρίδων Βλαχόπουλος, επίσης ως εισηγητής, με δικαίωμα ψήφου. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, οι Ελένη Μαραγκού και Γεωργία Παναγοπούλου, ειδικοί επιστήμονες – ελέγκτριες, ως βοηθοί εισηγητών, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με το άρθρο 13 παρ. 1 του ν. 3471/2006, ως προς το ζήτημα της νομιμότητας διαβίβασης δεδομένων από την Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (εφεξής «ΓΓΔΕ») στην Ελληνική Στατιστική Αρχή (εφεξής «ΕΛΣΤΑΤ»), κατόπιν σχετικού ερωτήματος που έθεσε στην Αρχή η ΓΓΔΕ.

Ειδικότερα, η ΓΓΔΕ με το με αρ. πρωτ. (αρ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/184/15-1-2016) έγγραφό της ζήτησε τη γνώμη της Αρχής σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης στην ΕΛΣΤΑΤ προσωποποιημένων στοιχείων ανά ΑΦΜ., που περιλαμβάνουν τόσο πληροφορίες μητρώου (ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο,

διεύθυνση κατοικίας και επαγγέλματος, τηλέφωνο επικοινωνίας, είδος δραστηριότητας, σχέσεις κτλ.) όσο και πληροφορίες φορολογικού ενδιαφέροντος (ολόκληρο το έντυπο Ε3 για επιτηδευματίες – φυσικά και νομικά πρόσωπα από το έτος 2011, υποσύνολο κωδικών περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ.. για τα ίδια έτη κ.α.) ταυτοποιημένες με τα υπόχρεα πρόσωπα. Η ΓΓΔΕ ανέφερε ότι τα στοιχεία αυτά ζητούνται στο πλαίσιο υλοποίησης μνημονίου συνεργασίας που υπεγράφη μεταξύ της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, της ΓΓΔΕ, της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (εφεξής «ΓΓΠΣ») και του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (εφεξής «ΙΚΑ»). Στο ως άνω έγγραφο επισυνάπτεται η περιγραφή των αιτούμενων στοιχείων.

Η Αρχή απέστειλε στην ΕΛΣΤΑΤ το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/184-1/01-02-2016 έγγραφο με το οποίο ζήτησε τεκμηρίωση σχετικά με την ανάγκη διαβίβασης προσωποποιημένων στοιχείων φυσικών προσώπων.

Η Αρχή απέστειλε επίσης στη ΓΓΔΕ το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/184-2/01-02-2016 έγγραφο με το οποίο ζήτησε διευκρινίσεις σχετικά με τα τεχνικά μέσα μέσω των οποίων έχει σχεδιαστεί να πραγματοποιηθεί η διαβίβαση των στοιχείων αυτών.

Με τα ως άνω αναφερόμενα έγγραφα ζητήθηκαν επίσης, και από τους δύο φορείς διευκρινίσεις σχετικά με την επάρκεια της υλικοτεχνικής υποδομής προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας κατά τη μεταφορά των δεδομένων, όπως αυτά περιγράφονται στο Παράρτημα του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ ΓΓΠΣ, ΓΓΔΕ, ΕΛΣΤΑΤ και ΙΚΑ.

Η ΕΛΣΤΑΤ απάντησε με το με αρ. πρωτ. ...από .-...- (αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/697/05-02-2016) έγγραφο, στο οποίο αναφέρει ότι τα στοιχεία αφορούν αποκλειστικά και μόνο σε επιχειρήσεις και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για την κατάρτιση των σχετικών στατιστικών, δηλ. στατιστικών των επιχειρήσεων, και την ενημέρωση του στατιστικού μητρώου επιχειρήσεων που τηρεί η ΕΛΣΤΑΤ. Τονίζει δε, ότι με την πρόσφατη τροποποίηση του άρθρου 17 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» από το άρθρο 1, παρ. 2 του ν. 4346/2013 «Επείγουσες ρυθμίσεις για την εφαρμογή της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» καθορίζεται σαφώς η υποχρέωση χορήγησης, σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της ΕΛΣΤΑΤ ή σε εξουσιοδοτημένα από την ΕΛΣΤΑΤ πρόσωπα, προσωποποιημένων στοιχείων ανά ΑΦΜ, καθώς και συγκεντρωτικών στοιχείων, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών, αποκλειστικά για το σκοπό για τον οποίο ζητούνται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΛΣΤΑΤ και σύμφωνα με τις

διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Στατιστικού Νόμου 3832/2010, όπως ισχύει. Αναφέρει επίσης, ότι, στο πλαίσιο της συμπλήρωσης των ανωτέρω στοιχείων της Φορολογικής Διοίκησης με επιπλέον στοιχεία επιχειρήσεων που είναι διαθέσιμα από άλλες διοικητικές πηγές ή προέρχονται από στατιστικές έρευνες, είναι απαραίτητη η διαβίβαση στην ΕΛΣΤΑΤ στοιχείων ταυτότητας των επιχειρήσεων, όπως το ΑΦΜ. Άλλα στοιχεία ταυτότητας, όπως η ταχυδρομική διεύθυνση και το τηλέφωνο, είναι απαραίτητα για την αποστολή των ερωτηματολογίων ή την επίσκεψη των ερευνητών στις επιχειρήσεις και την παροχή διευκρινίσεων από τις επιχειρήσεις για στοιχεία που έχουν διαβιβάσει στην ΕΛΣΤΑΤ, αντίστοιχα. Τέλος, επισημαίνει η ΕΛΣΤΑΤ ότι, πέραν των αυστηρών διατάξεων για την τήρηση του στατιστικού απορρήτου που προβλέπονται στον Στατιστικό Νόμο 3832/2010, έχει αναπτύξει τις κατάλληλες τεχνολογικές υποδομές και έχει λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, τόσο για την ασφαλή υποδοχή των στοιχείων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα του Μνημονίου Συνεργασίας.

Στη συνέχεια η Αρχή, με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/184-3/16-02-2016 έγγραφο ζήτησε από την ΕΛΣΤΑΤ να γνωρίσει στην Αρχή τους ειδικούς λόγους που καθιστούν αναγκαία και απαραίτητη τη διαβίβαση όλων των στοιχείων και δη, των οικονομικών στοιχείων που εμπεριέχονται στο έντυπο Ε3 των επιχειρήσεων που ωστόσο, αφορούν σε φυσικά πρόσωπα. Επίσης, ζήτησε από την ΕΛΣΤΑΤ να παραθέσει τη σχετική εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία που ρυθμίζει την τήρηση του στατιστικού μητρώου επιχειρήσεων και που τυχόν, οριοθετεί τα επιμέρους στοιχεία και πληροφορίες που συλλέγονται για το σκοπό αυτό.

Η ΕΛΣΤΑΤ απάντησε σχετικά με το ... από ..-...-..... (αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1061/19-02-2016) έγγραφο στο οποίο παραθέτει συνολικά δώδεκα Κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στους οποίους περιγράφονται τα στατιστικά στοιχεία που επιβάλλεται να παράγουν οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες των χωρών της Ε.Ε.

Η Αρχή κάλεσε την ΕΛΣΤΑΤ και την ΓΓΔΕ στη συνεδρίαση της 1-03-2016 της Ολομέλειας της Αρχής προκειμένου να εξεταστεί το θέμα της διαβίβασης των αιτουμένων στοιχείων. Ειδικότερα, με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1185/23-02/2016 έγγραφο, η Αρχή κάλεσε την ΕΛΣΤΑΤ και ενόψει της συνεδρίασης ζήτησε πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τους ειδικούς λόγους που καθιστούν αναγκαία και απαραίτητη τη διαβίβαση όλων των στοιχείων, δημογραφικών και οικονομικών των επιχειρήσεων που αφορούν σε φυσικά πρόσωπα, καθώς και σχετικά

με το χρονικό προγραμματισμό της σχεδιαζόμενης μεταφοράς δεδομένων καθώς και το χρόνο τήρησης αυτών. Με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1192/23-02/2016 έγγραφο κάλεσε τη ΓΓΔΕ και ενόψει της συνεδρίασης ζήτησε να απαντήσει στα ερωτήματα που έχει θέσει η Αρχή με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/184-2/01-02-2016 έγγραφό της.

Με το με αρ. πρωτ. ... από ...-...-... (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1269/26-02-2016) έγγραφό της, η ΓΓΔΕ απάντησε στα ερωτήματα που είχε θέσει η Αρχή σχετικά με τα τεχνικά μέτρα που δύνανται να ληφθούν για την ενδεχόμενη διαβίβαση των αιτούμενων στοιχείων στην ΕΛΣΤΑΤ. Συνοπτικά, η μεταφορά των σχετικών δεδομένων σχεδιάζεται να γίνει με «μερικώς αυτοματοποιημένη» διαδικασία, με εφαρμογή των όσων περιγράφονται στο παράρτημα με τίτλο «Κανονισμός Ανταλλαγής Στοιχείων μεταξύ ΓΓΠΣ, ΓΓΔΕ, ΕΛΣΤΑΤ και ΙΚΑ.». Συγκεκριμένα, ως διαδικασία έχει προταθεί η εξαγωγή των σχετικών δεδομένων από τις επιμέρους βάσεις/σχήματα του υπουργείου, η ψηφιακή υπογραφή και μετέπειτα κρυπτογράφηση των σχετικών αρχείων, με χρήση του δημοσίου pgp κλειδιού της ΕΛΣΤΑΤ που έχει δοθεί στο γραφείο ασφάλειας της ΓΓΠΣ και η διαβίβαση των κρυπτογραφημένων αρχείων στον SFTP server της ΕΛΣΤΑΤ, χρησιμοποιώντας το όνομα και κωδικό χρήστη που έχει δοθεί από την ΕΛΣΤΑΤ. Ειδικά για την πρώτη μαζική αποστολή, λόγω και του μεγάλου όγκου των σχετικών δεδομένων, εξετάζεται η αποστολή των κρυπτογραφημένων αρχείων να πραγματοποιηθεί με φορητό μέσο αποθήκευσης (όπως φορητός σκληρός δίσκος), με συνοδευτικό έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

Κατά τη συνεδρίαση της Αρχής στις 1-03-2016, κατόπιν αιτήματος της ΕΛΣΤΑΤ, δόθηκε αναβολή συζητήσεως της υπόθεσης για τις 15-03-2015 .

Ακολούθως, η Αρχή απέστειλε το με αρ. Γ/ΕΞ/1370/01-03-2016 έγγραφο στην ΕΛΣΤΑΤ με το οποίο ζήτησε να τεκμηριωθεί ο λόγος για τον οποίο είναι αναγκαία η διαβίβαση προσωποποιημένων στοιχείων του συνόλου των φυσικών προσώπων υπόχρεων στην υποβολή του εντύπου Ε3, στα οποία περιλαμβάνονται οικονομικά στοιχεία, και όχι δείγματος αυτών, δεδομένου ότι στο παρελθόν έχει ακολουθηθεί η πρακτική διεξαγωγής στατιστικών ερευνών βάσει δείγματος. Επιπλέον, η Αρχή ζήτησε να διαβιβαστούν στοιχεία σχετικά με τη μέθοδο που ακολουθούν εθνικές στατιστικές υπηρεσίες άλλων κρατών μελών ΕΕ όσον αφορά την πρόσβαση σε διοικητικά αρχεία που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του συνόλου των φυσικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στα κράτη αυτά. Η ΕΛΣΤΑΤ, με το με αρ. πρωτ. ... από ...-...-... (αρ. πρωτ. της Αρχής

Γ/ΕΙΣ/1576/11-03-2016) έγγραφό της απάντησε επί των ερωτημάτων. Οι απαντήσεις αυτές περιλήφθηκαν και στο υπόμνημα που κατέθεσε η ΕΛΣΤΑΤ κατόπιν της συνεδρίασης της 15-3-2016, τα βασικά σημεία του οποίου αναφέρονται παρακάτω.

Στη συνεδρίαση στις 15-3-2016 παρέστησαν οι. Αθανάσιος Θανόπουλος, Πρόεδρος της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και Γεώργιος Πιτσιλής Γενικός Γραμματέας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Επίσης από την Ελληνική Στατιστική Αρχή παρέστησαν οι Μιχάλης Βαρότσος, Νομικός Σύμβουλος της ΕΛ.ΣΤΑΤ με ΑΜΔΣΑ ..., Α, Προϊστάμενος Δ/σης Πληροφορικής, Β, Προϊσταμένη της Δ/σης Στατιστικής Εμπορίου και Υπηρεσιών, Γ, Προϊστάμενος της Δ/σης Οικονομικών και Βραχυχρόνιων Δεικτών, Δ Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής της Δ/σης Διοίκησης και Οργάνωσης και Προϊστάμενος της Δ/σης Οργάνωσης, Μεθοδολογίας και Διεθνών Σχέσεων. Από δε τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων παρέστησαν οι Ε Προϊσταμένη του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης, Ζ, Δ/ντρια Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Η, εφοριακός και Θ.

Κατά τη συνεδρίαση, όλοι οι κληθέντες εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, τις οποίες ανέπτυξαν διεξοδικώς και με τα έγγραφα υπομνήματά τους που εν συνεχεία, υπέβαλαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας (μέχρι και 30-3-2016).

Η ΕΛΣΤΑΤ στο με αρ. πρωτ. ... από ...-...-... (αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1882/24-3-2016) έγγραφο υπόμνημα, στο οποίο περιλαμβάνει και τα αναφερθέντα στο με αρ. πρωτ. ... από ...-...-... (αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1576/11-03-2016) έγγραφό της, αναφέρει επί του θέματος τα εξής:

Αναφορικά με την αναγκαιότητα της χορήγησης των αιτούμενων στοιχείων στην ΕΛΣΤΑΤ, ειδικά για το Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων, σημειώνει ότι ο Κανονισμός (ΕΚ) 177/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινού πλαισίου όσον αφορά τα μητρώα επιχειρήσεων για στατιστικούς σκοπούς απαιτεί τη συλλογή, σε ετήσια βάση, στοιχείων σε επίπεδο νομικής μονάδας, τοπικής μονάδας, επιχείρησης και ομάδας επιχειρήσεων. Για κάθε έναν από τους ανωτέρω τύπους στατιστικής μονάδας είναι υποχρεωτική η καταχώρηση στο στατιστικό μητρώο επιχειρήσεων ενός πλήθους μεταβλητών (χαρακτηριστικών): Χαρακτηριστικά προσδιορισμού (ονοματεπώνυμο/επωνυμία, ταχυδρομική διεύθυνση, αναγνωριστικός αριθμός φορολογικού ή άλλου διοικητικού μητρώου κλπ.), δημογραφικά χαρακτηριστικά (ημερομηνία έναρξης και παύσης δραστηριοτήτων κλπ.), χαρακτηριστικά οικονομικά/στρωματοποίησης (νομική μορφή, κύρια και δευτερεύουσες δραστηριότητες, απασχόληση, κύκλος εργασιών κλπ.),

χαρακτηριστικά σύνδεσης με άλλα μητρώα και δεσμού με ομάδα επιχειρήσεων κλπ. Οι ανωτέρω μεταβλητές περιλαμβάνονται στο Παράρτημα του Κανονισμού.

Η διαβίβαση στην ΕΛΣΤΑΤ των στοιχείων από το μητρώο TAXIS διακόπηκε το 2014 (έτος αναφοράς των τελευταίων στοιχείων το 2013) ενώ η διαβίβαση των στοιχείων από το μητρώο ΦΠΑ διακόπηκε το 2013 (έτος αναφοράς των τελευταίων στοιχείων το 2010).

Σχετικά με την παραγωγή των Στατιστικών Διάρθρωσης των Επιχειρήσεων, σύμφωνα με το Ενωσιακό δίκαιο (Κανονισμοί 295/2008, 250/2009, 251/2009) η ΕΛΣΤΑΤ αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία πίνακες με συγκεντρωτικά στοιχεία αναφορικά με τη διάρθρωση των επιχειρήσεων όλων των τομέων της οικονομίας, σε ετήσια βάση. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΛΣΤΑΤ, δεδομένης της αναγκαιότητας για την παραγωγή υψηλής ακρίβειας στατιστικών δεδομένων για τη διάρθρωση των επιχειρήσεων αποφάσισε να υιοθετήσει τη χρήση στοιχείων από διοικητικές πηγές, και κατά κύριο λόγο των στοιχείων που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις στις φορολογικές αρχές, ως πλέον ενδεδειγμένη μέθοδο για την εξασφάλιση της ακρίβειας της παραγόμενης στατιστικής πληροφόρησης, σχεδίασε τρόπους ασφαλούς μεταφοράς και αποθήκευσης των στοιχείων από τις διοικητικές πηγές και εξασφάλιση των απαραίτητων για το σκοπό αυτό υποδομών εντύπων. Επιπλέον, σημειώνεται, ότι μη ανωνυμοποιημένα φορολογικά στοιχεία χρησιμοποιούν 15 από 19 κράτη μέλη της Ε.Ε., τα οποία συμμετείχαν σε σχετική έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ.

Όσον αφορά την παραγωγή των Στατιστικών Βραχυχρόνιων Δεικτών, ο Κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 1165/98, που τροποποιεί και συμπληρώνει τον αναφερόμενο βασικό Κανονισμό 1165/98, προβλέπει ότι η συλλογή των στοιχείων μπορεί να γίνεται με διενέργεια έρευνας ή με τη χρήση διοικητικών πηγών. Επί του παρόντος, η συλλογή της μεταβλητής κύκλος εργασιών γίνεται με δειγματοληπτικές στατιστικές έρευνες, μέσω της συμπλήρωσης σχετικών ερωτηματολογίων από τις επιχειρήσεις, αλλά η διαδικασία αυτή προκαλεί σημαντική επιβάρυνση τόσο στον προϋπολογισμό της Γενικής Κυβέρνησης για τη χρηματοδότηση των ερευνών όσο και στο λειτουργικό κόστος των επιχειρήσεων, οι οποίες καλούνται να δηλώνουν τα ίδια στοιχεία στην ΕΛΣΤΑΤ που έχουν ήδη υποβάλει με το έντυπο Φ2 (περιοδική δήλωση ΦΠΑ) στη Φορολογική Αρχή, με αποτέλεσμα να υπάρχει απροθυμία συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων και μείωση της απόκρισης στις έρευνες, γεγονός που επηρεάζει τελικά και την παραγωγή

ποιοτικών στατιστικών αποτελεσμάτων. Περαιτέρω, επισημαίνεται, ότι μη ανωνυμοποιημένα φορολογικά στοιχεία χρησιμοποιούν 16 από 27 κράτη μέλη της Ε.Ε., τα οποία συμμετείχαν σε σχετική έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ.

Οι στατιστικές για το εμπόριο κατά επιχειρηματικά χαρακτηριστικά, σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς 638/2004 και 471/2009 καταρτίζονται με σύνθεση στοιχείων διοικητικών πηγών και ερευνών. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία ενδοκοινοτικού εμπορίου που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις στην ΕΛΣΤΑΤ μέσω της web εφαρμογής Intrastat, συνδέονται με στοιχεία των τελωνείων για τις συναλλαγές με τρίτες χώρες, καθώς και με στοιχεία από το Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων και τις διαρθρωτικές έρευνες ή/και την έρευνα των συνδεόμενων με την αλλοδαπή επιχειρήσεων (IFATS). Η σύνθεση στοιχείων πραγματοποιείται σε επίπεδο επιχείρησης και για να είναι δυνατή πρέπει να συνδεθούν τα στοιχεία διαφορετικών πηγών, με χρήση κοινού διοικητικού αριθμού αναγνώρισης των επιχειρήσεων σε όλα τα συνδεόμενα αρχεία, όπως είναι ο ΑΦΜ, ο οποίος αποτελεί το "κλειδί" σύνδεσης των αρχείων.

Ο σκοπός και τα πλεονεκτήματα της χρήσης διοικητικών στοιχείων συνίσταται στα ακόλουθα σημεία: α) Οι διοικητικές πηγές διαθέτουν πληροφορίες για όλες τις επιχειρήσεις με αποτέλεσμα την επίτευξη πλήρους κάλυψης (100%) του υπό εξέταση πληθυσμού β) Τα διοικητικά στοιχεία παρέχουν πληροφορίες για τις μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις στο σύνολό τους, και ως εκ τούτου υπάρχει καλύτερη αντιπροσώπευση στο ΑΕΠ. γ) Βελτιώνεται η ποιότητα των παραγόμενων στατιστικών, δεδομένου ότι δεν υφίσταται δειγματοληπτικό σφάλμα. Επίσης, τα παραγόμενα στατιστικά στοιχεία μπορούν να τύχουν της εμπιστοσύνης των χρηστών και της κοινωνίας γενικότερα, δεδομένου ότι δεν εμφανίζονται αντικρουόμενες πληροφορίες από τις διοικητικές και τις στατιστικές πηγές. δ) Επιτυγχάνεται σημαντική μείωση του κόστους και του χρόνου παραγωγής της στατιστικής πληροφορίας. ε) Επιτυγχάνεται σημαντική μείωση του διοικητικού φόρτου στις επιχειρήσεις στ) Είναι δυνατή η διερεύνηση των σχέσεων των μονάδων των εθνικών και των πολυεθνικών ομίλων επιχειρήσεων. ζ) Είναι δυνατή η παραγωγή νέων στατιστικών με σύνθεση στοιχείων σε μικροεπίπεδο (επίπεδο επιχείρησης) από υπάρχοντα ήδη στοιχεία σε διοικητικές πηγές και έρευνες χωρίς να χρειάζεται η διενέργεια νέων ερευνών για την κατάρτισή τους, γεγονός που δημιουργεί επικαλύψεις, με αποτέλεσμα αύξηση αφενός του διοικητικού φόρτου στις επιχειρήσεις και αφετέρου του κόστους παραγωγής της στατιστικής πληροφορίας.

Όσον αφορά το χρόνο διαβίβασης φορολογικών στοιχείων στην ΕΛΣΤΑΤ, επισημαίνεται ότι η διαβίβαση αναδρομικών φορολογικών στοιχείων στη ΕΛΣΤΑΤ είναι απαραίτητη έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η σύγκριση των στατιστικών αποτελεσμάτων που θα προκύψουν από τη χρήση των ανωτέρω στοιχείων σε σχέση με τα στατιστικά αποτελέσματα που έχουν προκύψει με βάση τις πραγματοποιηθείσες δειγματοληπτικές στατιστικές έρευνες. Τα αναδρομικά στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για τη σύγκριση των στατιστικών διάρθρωσης των επιχειρήσεων που παράγονται με τις δύο ανωτέρω μεθόδους θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τριών ετών, με συνέπεια να απαιτείται η διαβίβαση στην ΕΛΣΤΑΤ φορολογικών στοιχείων για τα έτη αναφοράς 2012-2014.

Σε κάθε περίπτωση, η αλλαγή της μεθοδολογίας στην παραγωγή των στατιστικών επιβάλλει την αναθεώρηση προς τα πίσω της χρονολογικής σειράς των στατιστικών στοιχείων. Ειδικότερα, τα στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για την ενημέρωση του Στατιστικού Μητρώου Επιχειρήσεων πρέπει να χορηγηθούν από το έτος αναφοράς 2011, γιατί το μητρώο θα πρέπει να περιλάβει όλες τις μεταβολές που επήλθαν στις επιχειρήσεις από το έτος 2010 (τελευταίο έτος αναφοράς των στοιχείων του μητρώου) μέχρι σήμερα. Σε πίνακα που επισυνάπτεται στο υπόμνημα περιγράφονται αναλυτικά τα φορολογικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις συναρτήσεις αντιστοίχισης και είναι απαραίτητα για την εξαγωγή των στατιστικών δεικτών.

Σχετικά με το χρόνο τήρησης των φορολογικών στοιχείων στην ΕΛΣΤΑΤ, αναφέρεται ότι η ΕΛΣΤΑΤ θα επεξεργάζεται τα φορολογικά στοιχεία αποκλειστικά για την παραγωγή στατιστικών, σύμφωνα με τα στατιστικά μεθοδολογικά εγχειρίδια. Το αρχικό αρχείο που θα διαβιβάζεται από τη ΓΓΔΕ θα τηρείται μέχρι την αποδοχή, κατά περίπτωση, των στατιστικών αποτελεσμάτων από τη Eurostat και τη δημοσίευσή τους και στη συνέχεια θα διαγράφεται με πάσαν υπευθυνότητα ώστε να μην είναι δυνατή η ανάκτησή του.

Η ΓΓΔΕ στο με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2270/8-4-2016 έγγραφο υπόμνημα αναφέρει συνοπτικά τα εξής:

Από το υποβληθέν υπόμνημα της ΕΛΣΤΑΤ δεν προκύπτει ότι η πρόσβαση στο είδος και στο εύρος των αιτούμενων από τη ΓΓΔΕ στοιχείων είναι υποχρεωτική για την τήρηση των υποχρεώσεων της ΕΛ.ΣΤΑ.Τ με βάση την ενωσιακή νομοθεσία. Εν τούτοις, από την επισκόπηση της ενωσιακής νομοθεσίας προκύπτει ότι αφενός, οι εθνικές στατιστικές αρχές διαθέτουν ευχέρεια επιλογής των χρησιμοποιούμενων

πηγών στοιχείων και αφετέρου, δεν απαιτείται απόλυτος βαθμός ακρίβειας των παραγόμενων στοιχείων.

Επισημαίνεται σχετικώς ότι τα διαβιβαζόμενα μέχρι πρότινος στοιχεία από τη ΓΓΠΣ για την ενημέρωση του στατιστικού μητρώου επιχειρήσεων ήταν πολύ πιο περιορισμένα ενώ δεν έχει υποβληθεί αίτημα από την ΕΛΣΤΑΤ για τη συμπλήρωση των ήδη διαβιβασθέντων στοιχείων για τα έτη αναφοράς πριν το 2013 και το 2010 ,ως προς τα στοιχεία του μητρώου TAXIS και του μητρώου ΦΠΑ, αντίστοιχα.

Δεδομένου ότι από τα προαναφερθέντα δεν προκύπτει η αναγκαιότητα χορήγησης των αιτούμενων στοιχείων σε απογραφική βάση και στο μέτρο που η ΕΛΣΤΑΤ ως μοναδικό λόγο μεταβολής της μεθόδου συλλογής στοιχείων για την κατάρτιση των σχετικών στατιστικών επικαλείται το πρόβλημα της μη ανταπόκρισης από τις υποκείμενες σε δειγματοληπτική στατιστική έρευνα επιχειρήσεις, θα ήταν πλέον συμβατό με την αρχή της αναλογικότητας να προβλεφθεί η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων από τη ΓΓΔΕ μόνο για όσες επιχειρήσεις (δείγμα) δεν ανταποκρίνονται στη σχετική πρόσκληση της ΕΛΣΤΑΤ για παροχή συγκεκριμένων οικονομικών στοιχείων.

Λαμβάνοντας δε, υπόψη τα προσδιοριζόμενα στους Κανονισμούς απαιτούμενα στοιχεία των υποκειμένων, δεν προκύπτει ότι η αξιοποίηση των φορολογικών στοιχείων αυτοτελώς είναι αδύνατη ή μη πρόσφορη και ότι αυτή θα πρέπει να γίνεται υποχρεωτικά μέσω του συνδυασμού τους με άλλα δεδομένα, ώστε να παρίσταται ανάγκη παροχής τους σε προσωποποιημένη βάση σε κάθε περίπτωση. Ειδικότερα, δεν προκύπτει εάν είναι υποχρεωτική ή έστω αναγκαία η ενσωμάτωση και άλλων δεδομένων και πληροφοριών στο σύνολο ή σε ορισμένα από τα παρεχόμενα φορολογικά στοιχεία, ώστε τα φορολογικά στοιχεία να είναι δυνατόν, να αποτελέσουν στατιστικά στοιχεία.

Επί παραδείγματι, ως προς την επικαλούμενη αναγκαιότητα συνδυασμού, αντιπαραβολής ανά οικονομική μονάδα των στοιχείων που θα λαμβάνονται από τη ΓΓΔΕ με αυτά που θα λαμβάνονται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, επισημαίνεται ότι από τα στοιχεία και μόνο που χορηγούνται από τη ΓΓΔΕ, και συγκεκριμένα από το έντυπο Ε3 προκύπτει τόσο ο αριθμός του μόνιμα και εποχιακά απασχολούμενου προσωπικού, όπως: επίσης και το ποσό των αμοιβών και εξόδων του προσωπικού ανά οικονομική μονάδα. Επομένως, δεν είναι κατανοητό ποιον ακριβώς στατιστικό σκοπό εξυπηρετεί η προσωποποιημένη, σε επίπεδο οικονομικής μονάδας, διασταύρωση των πληροφοριών αυτών με ,τις αντίστοιχες πληροφορίες που, ενδεχομένως, θα

χορηγηθούν από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, διότι τέτοιος αντιπαραβολικός έλεγχος έχει νόημα μόνο για τους ελεγκτικούς μηχανισμούς της ΓΓΔΕ και του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Λόγω της απουσίας πρόβλεψης περί αναδρομικότητας στη διάταξη του άρθρου 17 του ν. 4174/2013 (ΚΦΔ) σχετικά με το φορολογικό απόρρητο, δεν φαίνεται να καλύπτεται η δυνατότητα χορήγησης των αιτούμενων στοιχείων αναδρομικά από το έτος αναφοράς 2011, όπως ζητείται από την ΕΛΣΤΑΤ

Από τη γενικότητα της διατύπωσης της διάταξης του άρθρου 1 του ν. 4346/2015 δεν διαφαίνεται εάν τα στοιχεία θα διαβιβάζονται απευθείας στα τρίτα πρόσωπα ή μέσω της ΕΛΣΤΑΤ. Σχετικώς επισημαίνεται ότι εφόσον κρίνεται αναγκαία η χρήση πρωτογενών δεδομένων για τον σκοπό εκτέλεσης έργου, δεν πρόκειται για απλούς εξωτερικούς εμπειρογνώμονες αλλά για εξωτερικούς αναδόχους ανάληψης και εκτέλεσης έργου. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να τηρείται πολιτική ασφαλείας ανάλογη με αυτή που ακολουθεί η ΓΓΔΕ, με βάση το πλαίσιο που ορίζεται από το Γραφείο Ασφάλειας της ΓΓΠΣ

Ως προς τον χρόνο τήρησης των χορηγούμενων φορολογικών στοιχείων δεν προκύπτει υποχρέωση καταστροφής των στοιχείων και δεν προβλέπεται συγκεκριμένος τρόπος για την καταστροφή αυτών.

Επίσης αναφέρεται στο υπόμνημα ότι θα ήταν ενδεχομένως, σκόπιμο να προσδιορισθεί με γνωμοδότηση της Αρχής ο τρόπος ενημέρωσης των υποκειμένων, καθώς και αν η σχετική υποχρέωση βαρύνει την ΓΓΔΕ ή την ΕΛΣΤΑΤ.

Όσον αφορά τον τρόπο υλοποίησης της σχεδιαζόμενης μεταφοράς δεδομένων, η ΕΛΣΤΑΤ με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1678/17-03-2016 διευκρινίζει ότι σύμφωνα με το σχέδιο υλοποίησης του Κανονισμού ανταλλαγής στοιχείων μεταξύ της ΕΛΣΤΑΤ και της ΓΓΠΣ, ο οποίος περιλαμβάνεται στο μνημόνιο συνεργασίας, και το οποίο φέρει ημερομηνία 29-10-2015, αναλύονται τα εφαρμοζόμενα μέτρα ασφαλείας, τα οποία εξειδικεύονται στις τρεις φάσεις (φάση παραγωγής, φάση μετάδοσης, φάση κατανάλωσης). Η αναλυτική περιγραφή περιλαμβάνεται στο Εμπιστευτικό Παράρτημα της παρούσας.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και αναφορά στα διαμειφθέντα των από 1-3-2016, 15-3-2016 συνεδριάσεων, αφού άκουσε τους εισηγητές και τις διευκρινίσεις των βοηθών εισηγητών, οι οποίες αποχώρησαν μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

Γ Ν Ω Μ Ο Λ Ο Τ Η Σ Η

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχ. α' του ν. 2472/1997 "Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα" είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 2472/1997:τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, η Αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να επιτρέπει τη διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ιστορικούς επιστημονικούς ή στατιστικούς σκοπούς, εφόσον κρίνει ότι δεν θίγονται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τα δικαιώματα των υποκειμένων τους ή και τρίτων.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 2472/1997 η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: α) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης, στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι υποκείμενο δεδομένων ή για τη λήψη μέτρων κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου κατά το προ-συμβατικό στάδιο. β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο γ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, εάν αυτό τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του. δ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο

επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα. ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 2472/1997, για το απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνον κατ' εντολή του. Για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας. Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων, η Αρχή παρέχει οδηγίες ή εκδίδει κανονιστικές πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 ι' για τη ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τον βαθμό ασφαλείας των δεδομένων και των υπολογιστικών και επικοινωνιακών υποδομών, τα μέτρα ασφαλείας που είναι αναγκαίο να λαμβάνονται για κάθε κατηγορία και επεξεργασία δεδομένων, καθώς και για τη χρήση τεχνολογιών ενίσχυσης της ιδιωτικότητας.

4. Σύμφωνα με το ν. 3832/2010, «Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα-Σύσταση ΕΛΣΤΑΤ», άρθρο 2, παρ. 3, οι υπηρεσίες και οι φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α'), υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε όλες τις διοικητικές πηγές και τα δημόσια μητρώα και αρχεία, τα οποία τηρούνται από αυτές, εγγράφως ή με ηλεκτρονικά, μαγνητικά ή άλλα ανάλογα μέσα, παρέχοντας πρωτογενή στατιστικά στοιχεία και πρωτογενείς πληροφορίες στην ΕΛΣΤΑΤ. Τα νομικά πρόσωπα του

ιδιωτικού τομέα, οι ενώσεις προσώπων και τα φυσικά πρόσωπα υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την πρόσβαση στους φορείς του ΕΛ.Σ.Σ. σε όλες τις πηγές ή τα αρχεία που τηρούνται εγγράφως ή με ηλεκτρονικά, μαγνητικά ή άλλα ανάλογα μέσα και να παρέχουν έγκαιρα και με ακρίβεια κάθε στοιχείο ή πρωτογενή πληροφορία που ζητείται από αυτούς τους φορείς για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Τα στοιχεία και πληροφορίες της παραγράφου αυτής χρησιμοποιούνται από την ΕΛΣΤΑΤ και τους λοιπούς φορείς του ΕΛ.Σ.Σ. για την παραγωγή των επίσημων στατιστικών, όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Στατιστικών Υποχρεώσεων. Η παρ. 4 του ιδίου άρθρου ορίζει τις κυρώσεις που επισύρει η παράβαση των υποχρεώσεων αυτών.

5. Τα θέματα τήρησης του στατιστικού απορρήτου από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ρυθμίζονται με τα άρθρα 7, 8 και 9 του ν. 3832/2010 όπως ισχύει, με τα άρθρα 8, 10 και 11(2) του Κανονισμού Στατιστικών Υποχρεώσεων των φορέων του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛ.Σ.Σ.) και με τα άρθρα 10 και 15 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΛΣΤΑΤ. Ειδικότερα, το άρθρο 8 του ν. 3832/2010, για το στατιστικό απόρρητο αναφέρεται στην υποχρέωση των φορέων του ΕΛ.Σ.Σ να προστατεύουν τα στοιχεία που καθιστούν δυνατή την άμεση ή έμμεση αναγνώριση των μονάδων στατιστικών στοιχείων με την αποκάλυψη εξατομικευμένων πληροφοριών και να τα χρησιμοποιούν αποκλειστικά για τους στατιστικούς σκοπούς. Αναφέρεται επίσης, στις ποινικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των στοιχείων αυτών. Τα απόρρητα στοιχεία που διαβιβάζονται από τους φορείς του ΕΛ.Σ.Σ. στην ΕΛΣΤΑΤ χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για σκοπούς στατιστικής και σε αυτά έχει αποκλειστικό δικαίωμα πρόσβασης μόνο το προσωπικό που απασχολείται για το σκοπό αυτόν και έχει οριστεί με πράξη "του Προέδρου" της ΕΛΣΤΑΤ.

6. Με ειδική ρύθμιση του άρθρου 17 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), αναφορικά προς απόρρητα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων που διαβιβάζονται από τη Φορολογική Διοίκηση στην Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ή σε εξουσιοδοτημένα από αυτήν πρόσωπα, προβλέπεται ρητώς ότι τα στοιχεία αυτά δεν θα παρέχονται μόνο συγκεντρωτικώς, αλλά μπορούν να διαβιβάζονται και προσωποποιημένα στοιχεία ανά ΑΦΜ. Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του ν. 4174/2013, πρόσωπα που είναι ή έχουν διατελέσει υπάλληλοι της

Φορολογικής Διοίκησης και εν γένει του Υπουργείου Οικονομικών ή συνδέονται ή συνδέονταν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή έργου με αυτά, καθώς και οποιοδήποτε πρόσωπο, στο οποίο έχουν ή είχαν ανατεθεί αρμοδιότητες ή καθήκοντα της Φορολογικής Διοίκησης χορηγούν σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), προσωποποιημένα στοιχεία ανά ΑΦΜ, καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών, αποκλειστικά για το σκοπό για τον οποίο ζητούνται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΛΣΤΑΤ και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 3832/2010, όπως ισχύει.

7. Σύμφωνα με το ν. 3832/2010, «Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα-Σύσταση ΕΛΣΤΑΤ», άρθρο 5, για την παραγωγή στατιστικών: 1. Η ΕΛΣΤΑΤ, ύστερα από γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου, εγκρίνει ανά τριετία το Ελληνικό Στατιστικό Πρόγραμμα (ΕΛ.Σ.Π.). Το ΕΛ.Σ.Π. εγκρίνεται έως το τέλος Μαρτίου του προηγούμενου της εφαρμογής έτους. Το ΕΛ.Σ.Π. περιλαμβάνει τα κύρια πεδία και τους στόχους των προβλεπόμενων δράσεων των φορέων του ΕΛ.Σ.Σ. για διάστημα τριών (3) ετών. Στο ΕΛ.Σ.Π. καθορίζονται οι προτεραιότητες, σχετικά με τις ανάγκες σε πληροφορίες για την ανταπόκριση στις κοινοτικές και διεθνείς υποχρεώσεις της ΕΛΣΤΑΤ και των λοιπών φορέων του ΕΛ.Σ.Σ., και οι στατιστικές που απαιτείται να καταρτιστούν, αφού σταθμισθούν οι ανάγκες σε ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους, καθώς και το διοικητικό κόστος που συνεπάγεται η κατάρτιση των στατιστικών για τους υπόχρεους φορείς. Η ΕΛΣΤΑΤ, πριν από το τέλος Μαΐου του προηγούμενου της εφαρμογής έτους, και μετά από γνώμη της ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου, καταρτίζει αντίστοιχο ετήσιο στατιστικό πρόγραμμα εργασίας στο οποίο λαμβάνει υπόψη τα ετήσια προγράμματα εργασίας των φορέων του ΕΛ.Σ.Σ.

8. Δεδομένου ότι τα αιτούμενα από την ΕΛΣΤΑΤ στοιχεία αποτελούν απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (δημογραφικά και οικονομικής φύσης δεδομένα) κατά την έννοια του άρθρ. 2 στοιχ. α΄ του ν. 2472/1997, εξετάζεται η ύπαρξη νομικής βάσης για τη σκοπούμενη επεξεργασία κατά το άρθρ. 5 του νόμου. Σύμφωνα με το στοιχ. β΄ της παρ. 2 του άρθρ. 5 του ν. 2472/1997, η επεξεργασία επιτρέπεται και

χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων όταν η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο. Τέτοια υποχρέωση προκύπτει από τη διάταξη του άρθρ. 17 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας). Επιπροσθέτως, το άρθρο 2 παρ. 3 του ν. 3832/2010 προβλέπει την υποχρέωση των φορέων του δημόσιου τομέα, να παρέχουν πρωτογενή στατιστικά στοιχεία και πρωτογενείς πληροφορίες στην ΕΛΣΤΑΤ αλλά και την υποχρέωση των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, τις ενώσεις προσώπων και τα φυσικά πρόσωπα να παρέχουν τα στοιχεία που τους ζητούνται.

9. Η ΕΛΣΤΑΤ ζητεί τα στοιχεία με σκοπό την άσκηση των αρμοδιοτήτων της όπως ορίζονται στο άρθρο 11 του ν. 3832/2010. Οι αρμοδιότητες αυτές και η διεξαγωγή των στατιστικών ερευνών προκύπτουν από σειρά Ευρωπαϊκών Κανονισμών και κυρίως τον Κανονισμό (ΕΚ) 177/2008 για τη θέσπιση κοινού πλαισίου όσον αφορά τα μητρώα επιχειρήσεων για στατιστικούς σκοπούς, ο οποίος ορίζει τα στοιχεία που καταχωρίζονται στο μητρώο (άρθρ. 2 και 3) και ο οποίος παραπέμπει στον Κανονισμό (ΕΚ) 696/93 για τις στατιστικές μονάδες παρατήρησης και ανάλυσης του παραγωγικού συστήματος στην ΕΚ και ιδίως, στο άρθρ. 1 με το οποίο θεσπίζεται κατάλογος των στατιστικών μονάδων και κριτηρίων με τους αντίστοιχους ορισμούς τους, όπως προβλέπονται στο Παράρτημα του Κανονισμού αυτού. Στον δε Κανονισμό (ΕΚ) 177/2008 (άρθρ. 4) ορίζονται ως εν δυνάμει πηγές και τα διοικητικά αρχεία.

Λαμβάνοντας συνεπώς, υπόψη αφενός, ότι υπάρχει σαφής νομική βάση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας, και αφετέρου, το ότι η δημόσια στατιστική συγκαταλέγεται στους σημαντικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος και αποτελεί καταρχήν, θεμιτό σκοπό επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ακόμη και ευαίσθητων, όπως προκύπτει και από το άρθρο 8 παρ. 4 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη (34) - (βλ. Απόφαση της Αρχής με αριθμ. 52/2011), το ζήτημα που υπολείπεται να εξεταστεί είναι κατά πόσο τηρείται η αρχή της αναλογικότητας και ιδίως εάν τα αιτούμενα στοιχεία είναι αναγκαία, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται κάθε φορά ενόψει των σκοπών επεξεργασίας.

10. Η διαβίβαση των στοιχείων μητρώου (Taxis, ΦΠΑ) και η ανάγκη

επικαιροποίησης των τηρούμενων από την ΕΛΣΤΑΤ δεδομένων προκύπτει από υπερνομοθετικής ισχύος νομοθεσία, δηλ. τον Κανονισμό 177/2008 της ΕΕ. Συνεπώς, θα πρέπει να διαβιβαστούν τα αιτούμενα στοιχεία από την ΓΓΔΕ στην ΕΛΣΤΑΤ.

11. Όσον αφορά τη νομιμότητα διαβίβασης των φορολογικών στοιχείων, συνεκτιμώντας τη φύση των δεδομένων (απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα), την ύπαρξη επαρκούς νομοθετικής βάσης καθώς και την τεκμηρίωση από την ΕΛΣΤΑΤ της ανάγκης χρήσης των στοιχείων αυτών για την εξαγωγή των αναγκαίων αλλά και αξιόπιστων στατιστικών δεικτών, ανακύπτουν τα εξής ζητήματα:

Υφίσταται ανάγκη ειδικού προσδιορισμού, απαρίθμησης καθώς και ειδικής αιτιολόγησης από την ΕΛΣΤΑΤ όταν αφορά στη διαβίβαση δεδομένων από την ΓΓΔΕ όχι δειγματοληπτικά, αλλά καθολικά/μαζικά για ένα σύνολο φορολογουμένων. Οι βασικοί άξονες της αιτιολόγησης αυτής, του προσδιορισμού των αναγκαίων για τη στατιστική έρευνα στοιχείων και των απαιτούμενων προσωπικών δεδομένων θα μπορούσαν να αναφέρονται στο τριετές Ελληνικό Στατιστικό Πρόγραμμα (ΕΛ.Σ.Π.), κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρ. 5 του ν. 3832/2010, το οποίο περιλαμβάνει το σχεδιασμό μεταξύ άλλων και των στατιστικών που πρόκειται να διενεργηθούν, και να εξειδικεύονται περισσότερο στο ετήσιο στατιστικό πρόγραμμα εργασίας της ΕΛΣΤΑΤ. Ειδικά δε, η αναλυτική τεκμηρίωση της ανάγκης χρησιμοποίησης των αιτούμενων προσωπικών δεδομένων των φορολογουμένων θα περιλαμβάνεται στα αιτήματα που διαβιβάζει η ΕΛΣΤΑΤ προς τη ΓΓΔΕ, υπό το αυτό πνεύμα με το οποίο η ΕΛΣΤΑΤ στοιχειοθετεί την αναγκαιότητα των αιτούμενων στοιχείων στο υποβληθέν στην Αρχή υπόμνημά της. Συνεπώς, στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινιστεί ότι όταν ζητούνται από τη ΓΓΔΕ συγκεντρωτικά στοιχεία μη προσωποποιημένα κατά κατηγορίες φορολογουμένων τότε δεν απαιτείται ειδικότερη εξήγηση εκ μέρους της ΕΛΣΤΑΤ της ανάγκης αποστολής των στοιχείων αυτών. Όταν όμως, ζητούνται συγκεκριμένα προσωποποιημένα στοιχεία και κυρίως στοιχεία μεγάλων κατηγοριών φορολογημένων ιδίως δε του συνόλου ορισμένης κατηγορίας αυτών απαιτείται να εξηγείται στη ΓΓΔΕ η επιβαλλόμενη ανάγκη χρήσεως των προσωποποιημένων στοιχείων κατ' αποκλεισμό των μη προσωποποιημένων. Τη διάκριση άλλωστε, μεταξύ προσωποποιημένων και συγκεντρωτικών στοιχείων αναγράφει η διάταξη του άρθρου 17 παρ. 22 του ν. 4174/2013.

Σημειωτέον δε, ότι η Επιστημονική Επιτροπή Βουλής, στην Έκθεση επί του νομοσχεδίου «Επείγουσες ρυθμίσεις για την εφαρμογή της Συμφωνίας

Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων», το οποίο περιλάμβανε την ρύθμιση του ν. 4174/2013, αναφέρει μεταξύ άλλων ότι παρίσταται αναγκαία η θέσπιση της υποχρέωσης να διατυπώνεται αιτιολογημένο κάθε αίτημα της ΕΛΣΤΑΤ να λάβει προσωποποιημένα δεδομένα από την Φορολογική Αρχή, με ειδικότερη αιτιολόγηση του μερικότερου ζητήματος της αναγκαιότητας της τυχόν περαιτέρω διαβίβασής τους σε εξουσιοδοτημένα από την ΕΛΣΤΑΤ πρόσωπα.

12. Περαιτέρω, υφίσταται ζήτημα σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης φορολογικών στοιχείων που έχουν υποβληθεί στην ΓΓΔΕ πριν τη σχετική πρόβλεψη στη νομοθεσία περί φορολογικού απορρήτου, το 2014. Προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα διαβίβασης των φορολογικών στοιχείων μόνο για τις επιχειρήσεις τις οποίες η ΕΛΣΤΑΤ είχε δειγματοληπτικά ερευνήσει κατά τα παρελθόντα έτη (2012-2014), προκειμένου να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση της αναγκαίας σύγκρισης των στατιστικών διάρθρωσης των επιχειρήσεων, άλλως να ζητηθούν συγκεντρωτικά στοιχεία κατά κατηγορίες επιχειρήσεων.

13. Όσον αφορά τον προσδιορισμό του χρόνου τήρησης των φορολογικών στοιχείων από την ΕΛΣΤΑΤ, αναφέρει η ΕΛΣΤΑΤ ότι το αρχικό αρχείο που θα διαβιβάζεται από τη ΓΓΔΕ θα τηρείται μέχρι την αποδοχή, κατά περίπτωση, των στατιστικών αποτελεσμάτων από τη Eurostat και τη δημοσίευσή τους ενώ στη συνέχεια, θα διαγράφεται με πάσαν υπευθυνότητα ώστε να μην είναι δυνατή η ανάκτησή του. Δέον είναι να προσδιοριστεί χρονικά το διάστημα αυτό συγκεκριμένα και ενδεχομένως, να αναφέρεται στο τριετές Ελληνικό Στατιστικό Πρόγραμμα (ΕΛ.Σ.Π.) ή στο ετήσιο πρόγραμμα εργασιών της ΕΛΣΤΑΤ.

14. Όσον αφορά το ζήτημα της ασφάλειας των δεδομένων, κρίνεται ότι ο προτεινόμενος τρόπος διαβίβασής τους («μερικώς αυτοματοποιημένη» διαδικασία», όπως αυτός περιγράφεται στο παράρτημα με τίτλο «Κανονισμός Ανταλλαγής Στοιχείων μεταξύ ΓΓΠΣ, ΓΓΔΕ, ΕΛΣΤΑΤ και ΙΚΑ.») μπορεί να ικανοποιήσει, καταρχήν, τις απαιτήσεις του ν. 2472/1996, άρθρο 10 για την τήρηση της ασφάλειας και του απόρρητου κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η ΕΛΣΤΑΤ θα πρέπει να διαθέτει αναλυτική περιγραφή του πληροφοριακού συστήματος όπου θα φιλοξενηθούν τα δεδομένα αυτά, να διαθέτει πολιτική και σχέδιο ασφάλειας τα οποία θα πρέπει να έχουν λάβει υπόψη τα αποτελέσματα

μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων στην ασφάλεια και στην ιδιωτικότητα των δεδομένων αυτών. Επίσης, πρέπει η ΕΛΣΤΑΤ να ορίσει υπεύθυνο προστασίας προσωπικών δεδομένων (Data Protection Officer), όπως άλλωστε θα επιβάλλει ο νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Τυχόν εκτελών την επεξεργασία στα διαβιβασθέντα δεδομένα, για λογαριασμό της ΕΛΣΤΑΤ, θα πρέπει επίσης, να τηρεί το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ν.2472/1997. Δεδομένης της φύσης των δεδομένων (οικονομικά δεδομένα) και του πλήθους των εγγραφών, προτείνεται να ληφθούν υπόψη ενδεικτικά οι απαιτήσεις ασφαλείας που καταγράφονται στο παράρτημα της Γνωμοδότησης 2/2015 της Αρχής, η οποία αφορά πληροφοριακό σύστημα στον τομέα της υγείας, κατάλληλα προσαρμοσμένες στην περίπτωση του πληροφοριακού συστήματος της ΕΛΣΤΑΤ.

15. Αναφορικά με το ζήτημα της ενημέρωσης των υποκειμένων, με δεδομένη την ύπαρξη σαφούς νομοθετικής ρύθμισης η οποία προβλέπει τη διαβίβαση των φορολογικών στοιχείων στην ΕΛΣΤΑΤ, είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι δεν υφίσταται υποχρέωση προηγούμενης ενημέρωσης (βλ. Κανονιστική Πράξη Αρχής 1/1999), καθώς δύναται να θεωρηθεί ότι η εν λόγω διαβίβαση αποτελεί κοινή γνώση του επιμελούς πολίτη. Ωστόσο, καλύτερο είναι και προτείνεται η ΓΓΔΕ να συμπεριλάβει και σχετική ενημέρωση στους πολίτες, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2472/1997 στα φορολογικά έντυπα ότι το περιεχόμενό τους ή μέρος του περιεχομένου τους είναι δυνατό να διαβιβαστεί στην ΕΛΣΤΑΤ.

Ο Πρόεδρος της Αρχής

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου